

[Ragnhild Andersen.]

ved udformningen af lovforslaget at tage hensyn til mit partis ønsker.

At det er på høje tid, vi får en sådan lov om pension til enker og i visse situationer også til enlige mødre, er vel klart for enhver, ikke mindst efter at vi nu har fået en stor ny betænkning om dette spørgsmål. Vi havde allerede den ganske ypperlige betænkning fra 1953 om den enlige moder. Forud for den fik vi en anden betænkning, og nu har vi fået en tredje om almindelig enkepension foruden den, der er kommet, redigeret af Henning Friis, om familien og samfundet, så nu er det vist på tide, at der lovgives under hensyn til alle de kloge betragtninger og kendsgerninger, der er lagt for dagen om de vilkår, enker og enlige mødre lever under. Og lad mig her endnu en gang minde om, at betænkningen „Den enlige moder“ fastslog, at de enlige forsørgere ud over landet var de ringest stillede forsørgere, at de havde de ringeste boliger, de laveste indtægter, og at deres børn i ringere grad end andre menneskers børn fik lejlighed til mellemskoleuddannelse, for slet ikke at tale om højere uddannelse.

Når det er sagt, vil jeg gerne tilføje, at min gruppe på flere områder må mene, at dette lovforslag er utilstrækkeligt. Den hjælp, der foreslås ydet enker og enlige mødre, er efter vor opfattelse ikke stor nok, især ikke hvad angår sådanne enker og enlige mødre, som sidder med forsørgerbyrde og ingen eller så godt som ingen indtægt har ved siden af. Efter vor opfattelse vil det være rimeligt, at pensionen til sådanne enker suppleres op ikke alene med normalbidraget eller faderbidraget, som det hedder, men også med moderbidraget, som man jo taler om i forsorgsloven, idet man regner med, at faderbidraget skal dække $\frac{3}{5}$ af omkostningerne ved barnets forsørgelse og moderbidraget de $\frac{2}{5}$. Når en enke eller enlig forsørger er ude af stand til at skaffe sig indtægt på grund af sygdom, stor børneflokk eller nedsat erhvervsevne, vil det være rimeligt, at man ikke nøjes med at give hende den nøgne folkepension, som det er foreslået — eller, når det drejer sig om enlige, en pension på størrelse med folkepensionen — plus faderbidraget; man bør efter vor opfattelse også give en sådan kvinde adgang til moderbidraget eller forhøjelse af

faderbidraget, om man vil, så det ikke bliver de $\frac{3}{5}$ af barnets forsørgelse hun får dækning for, men de fulde 100 pct. Yderligere er det min gruppes opfattelse, at børnetillægget i denne lov bør kunne ydes — ikke at det skal ydes, men det bør kunne ydes — ikke alene til det 18. år, men til det 21. år, for så vidt barnet er under uddannelse, går i skole eller på anden måde oplæres. Det er jo en kendsgerning, at børn i vore dage — ikke af egen skyld, men på grund af vanskeligheder med beskæftigelsen — kommer sent i lære og derfor har en længere læretid end til det 18. år. Vi mener derfor, at lovforslaget bør give adgang til i sådanne tilfælde at yde børnetillæg til det 21. år.

Vi er endvidere ikke tilfredse med, at der for de enlige kvinder kun findes den snævre dispensationsbestemmelse i § 1, stk. 2; den er et nåløje, som jeg tror det vil være svært at slippe igennem også for dem, der er berettigede. Vi mener, at denne bestemmelse bør være bedre; der bør tages hensyn til, at kvinder i 50'erne ofte er opslidte eller har nedsat erhvervsevne og også tit har det største besvær med at få en plads i erhvervslivet, for ikke at sige, at det er umuligt for dem; dette gælder, hvad enten de er enker eller af anden grund er enlige.

Jeg forstår ikke det ærede medlem fru Erna Sørensens indvending mod formuleringen af stk. 2 i § 1; det ærede medlem gør gældende, at det kun bør være enkerne og ikke de fraskilte og fraseparerede, der skal have adgang til pension. Jeg kan ikke være enig heri, for tit har sådanne enlige kvinder haft et hårdere liv end en kvinde, der har været gift og måske ikke har behøvet at gå på arbejde samtidig; de enlige kan ofte være meget mere opslidte end en enke i samme alder. Jeg kan derfor ikke dele den ærede ordførers opfattelse, men må tværtimod mene, at bestemmelsen bør lempes, så den tager hensyn til de ting, jeg allerede har nævnt.

Min gruppe mener også, at bestemmelserne om indtægt ved siden af pensionen ikke er tilfredsstillende. For kvinder, der er eneforsørgere, bør de efter vor opfattelse i hvert fald være lige så gunstige som bestemmelserne for invalidepensionister. Invalidepensionisterne har det i folkeforsikringsloven fastsatte fradragsbeløb, og så